

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ฉบับวันจันทร์ที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ.2561

จับสัญญาร้อนสัมปทาน 2 แหล่งก๊าซ จุดเปลี่ยนชะตากรรมอุตสาหกรรมไทย

หลังจากปล่อยให้ภาคอุตสาหกรรมน้อยใหญ่และประชาชนคนไทยทั้งประเทศต้องผิดหวังกับนโยบาย “ไม้หลักปักเลน” ของกระทรวงพลังงานต่อการเปิดประมูลสัมปทานปิโตรเลียมรอบ 21 กันมานาน ท้ายที่สุดวันนี้กระทรวงพลังงานก็ “ดีเดย์” เปิดประมูล 2 แหล่งก๊าซใหญ่ในอ่าวไทย คือ “แหล่งเอราวัณ” และ “แหล่งบงกช” ที่จะหมดสัมปทานในระยะ 4-5 ปี ข้างหน้า (ปี 2565-2566) โดยเปิดให้เอกชนที่สนใจเข้ายื่นแบบฟอร์มแสดงความจำนง (ลงทะเบียน) เข้าร่วมสำรวจและผลิตไปเมื่อปลายสัปดาห์ที่ผ่านมา ปรากฏว่ามีบริษัทเอกชนถึง 6 รายแสดงความจำนงเข้าร่วม ทั้งบริษัทเชฟรอนประเทศไทยเจ้าของสัมปทานแหล่งก๊าซเอราวัณเดิม และบริษัท ปตท.สผ.เจ้าของแหล่งก๊าซบงกช รวมทั้งบริษัทน้ำมันยักษ์ใหญ่อย่างมูบาดาลาจากอาหรับ หรือโททาลจากฝรั่งเศส แต่ยังไม่ทันเริ่มกระบวนการประมูล สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) ก็ออกมาทะเลาะกลางปล้องแสดงความกังวลต่อการประมูลสัมปทานปิโตรเลียมครั้งนี้ว่าแม้กระทรวงพลังงานจะกาง “โรดแมป” จะเซ็นสัญญากับผู้ชนะประมูลในเดือน ก.พ.2562 แต่ก็เชื่อว่าสุดท้ายแล้วต้องเจอ “อาถรรพณ์” จนต้องเลื่อนการประมูลไปอีก

อะไรคือปัจจัยที่ทำให้ ส.อ.ท.แสดงความกังวลต่อการเปิดประมูล 2 แหล่งก๊าซที่ว่ามี “สัญญาฉ้อโกง” บ่งบอก และภาครัฐจะล้างอาถรรพณ์ที่ว่านี้อย่างไร “ทีมเศรษฐกิจ” สัมภาษณ์ “นายบวร วงศ์สินอุดม” รองประธาน ส.อ.ท. และ “นายศิริ จิระพงษ์พันธ์” รว.พลังงาน ต่อประเด็นร้อนดังกล่าวดังนี้ :

ส.อ.ท.หัว “โรดแมป” เลื่อนอีก!

เริ่มจาก นายบวร วงศ์สินอุดม รองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) ที่เปิดฉากกับ “ทีมเศรษฐกิจ” ว่า แม้จะมีบริษัทเอกชนสนใจถึง 6 รายเข้ายื่นแบบฟอร์มแสดงความจำนงเข้าร่วมประมูล ประกอบด้วยบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน), บริษัท เชฟรอน (ประเทศไทย) จำกัด, บริษัท มูบาดาลา ปิโตรเลียม จำกัด, บริษัท โททาล อีแอนด์พีไทยแลนด์ จำกัด, กิจการร่วมค้าพลังงานสะอาด 101 ร่วมกับบริษัทอัลจาเบอร์ กรุ๊ป และบริษัทโอเอ็มวี แอคทีฟนิวเคลียสคาฟ จำกัด แต่กระนั้นยังไม่เชื่อว่ากรอบเวลาที่กระทรวงพลังงานกำหนดไว้ว่าจะสามารถคัดเลือกผู้ชนะการประมูลได้ในเดือน ธ.ค.นี้ และเซ็นสัญญาในเดือน ก.พ.2562 จะเป็นไปได้ เพราะเชื่อว่าอาจมีการคัดค้านไปจนถึงการประท้วงจากผู้ที่ไม่เห็นด้วยอย่างแน่นอน

“การประมูลควรเกิดขึ้นและสำเร็จไปตั้งแต่ 2 ปีก่อน แต่ก็เกิดความล่าช้ามาโดยตลอด แม้ภาครัฐจะกำหนดขั้นตอนที่ชัดเจนแต่ก็เลื่อนไปเลื่อนมา เพราะไม่ว่าจะออกแบบการประมูลรูปแบบใด ทั้งระบบสัมปทาน ระบบแบ่งปันผลผลิต (PSC) ระบบจ้างผลิต (SC) ก็มีทั้งคนเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยจึงไม่มีสิ่งใดยืนยันว่าจะได้ผู้ชนะประมูล”

เหตุผลนั้นรองประธาน ส.อ.ท.กล่าวว่า ไม่อยากคาดการณ์ล่วงหน้าว่ายังคงมีขบวนการปลุกผี “บรรษัทน้ำมันแห่งชาติ” เพื่อให้มาบริหารจัดการ 2 แหล่งชุมทรัพย์นี้อยู่ ซึ่งหากเป็นจริงจะขอคัดค้านถึงที่สุดเพราะไม่มีความจำเป็นที่จะมีหน่วยงานนี้

“ปัจจุบันภาครัฐมี “คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.)” และ “คณะกรรมการบริหารพลังงาน (กบง.)” ที่กำกับดูแลนโยบายพลังงานของชาติอยู่แล้ว ทั้งยังมีสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ (ชธ.) รวมทั้งยังมีบริษัท ปตท.จำกัด

(มหาชน) และ ปตท.สผ.ที่เป็นหน่วยปฏิบัติอีกทอดหนึ่ง จึงถือว่าประเทศไทยมีหน่วยงานที่กำกับดูแลตรวจสอบ และคานอำนาจกันและกันอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องมีบรรษัทน้ำมันแห่งชาติแต่อย่างใด”

ล้มประมูล...อีอีซีกระเทือน!

“หากการประมูลไม่ประสบผลสำเร็จไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดๆ จะทำให้ประเทศเสียโอกาสจากการเก็บค่าภาคหลวง ที่สำคัญค่าไฟฟ้าก็อาจปรับเพิ่มขึ้นเพราะต้องมีการนำเข้าก๊าซธรรมชาติและก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) มาทดแทนเพื่อผลิตไฟฟ้าซึ่งจะทำให้ต้นทุนไฟฟ้าเพิ่มขึ้น 18 สตางค์ต่อหน่วย ด้วยปริมาณก๊าซจาก 2 แหล่งผลิตมีปริมาณ 2,100 ล้านลูกบาศก์ฟุต (ลบ.ฟุต) ต่อวันส่งผลกระทบต่อโรงไฟฟ้าถึง 10 แห่งที่มีกำลังการผลิตไฟฟ้ารวมกัน 12,000 เมกะวัตต์ หรือเท่ากับ 50% ของปริมาณการผลิตไฟฟ้าทั้งประเทศ

นอกจากนี้ หากไม่มีก๊าซป้อนเข้าโรงแยกก๊าซจะทำให้ไม่สามารถผลิตเม็ดพลาสติกที่เป็นผลิตภัณฑ์ต้นน้ำที่สำคัญของอุตสาหกรรมต่างๆ ส่งผลกระทบต่อไปยังโครงการระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (อีอีซี) เพราะอุตสาหกรรมสำคัญในอีอีซีก็คือปิโตรเคมีที่จะต่อยอดไปสู่ปิโตรเคมีขั้นสูง ทั้งยังจะส่งผลกระทบต่อเป็นลูกโซ่ไปยัง “เอสเอ็มอี” อีกกว่า 1,000 รายที่ไม่มีวัตถุดิบในการผลิตจนอาจต้องนำเข้า ทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับคู่แข่งในต่างประเทศได้ ท้ายที่สุดนักลงทุนอาจย้ายฐานหนีไปลงทุนในอินโดจีนแทน “ผมไม่ได้พูดเกินความเป็นจริง แต่อยากให้ภาครัฐทำอย่างไรก็ได้ให้นักลงทุนมั่นใจว่าหากเข้ามาลงทุนแล้ว เขาจะไม่ขาดแคลน ทั้งไฟฟ้าและวัตถุดิบในพื้นที่ เพราะหากการประมูล 2 ชุมทรัพย์แห่งนี้ต้องล้มลงจะสร้างความเสียหายต่อเศรษฐกิจไม่ต่ำกว่า 450,000 ล้านบาท”

พลังงานยืนยัน “ไม่มีมวยล้ม”

ขณะที่นายศิริ จิระพงษ์พันธ์ รมว.พลังงาน กล่าวกับ “ทีมเศรษฐกิจ” ว่า ข้อห่วงใยของภาคเอกชนข้างต้นเป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในอดีตตั้งแต่การเปิดประมูลสัมปทานรอบที่ 21 ที่ยังคงไม่สามารถดำเนินการได้ แต่กระทรวงพลังงานยืนยันว่า ขั้นตอนการประมูลจะเดินไปตามกรอบเวลาที่วางไว้ โดยหลังจากเอกชนได้ลงทะเบียนแสดงความจำนงเข้าร่วมประมูลไปเมื่อวันที่ 4 พ.ค.ที่ผ่านมา จากนั้นไปกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ (ชธ.) จะเปิดให้ยื่นหลักฐานแสดงคุณสมบัติเบื้องต้นวันที่ 15-16 พ.ค.นี้ และประกาศผลในวันที่ 28 พ.ค.นี้ ผู้ผ่านคุณสมบัติเบื้องต้นจะสามารถเข้าไปศึกษาข้อมูลในพื้นที่แปลงสำรวจระหว่างวันที่ 7 มิ.ย.-21 ก.ย.นี้

จากนั้นในวันที่ 25 ก.ย.ผู้เข้าร่วมประมูลต้องยื่นคำขอเป็นผู้รับสัญญาแบ่งปันผลผลิต พร้อมเอกสารแสดงคุณสมบัติที่กำหนด อาทิ แผนการดำเนินงาน งบลงทุน ข้อเสนอทางเทคนิค ผลประโยชน์ตอบแทนรัฐ โดยจะประกาศผลผู้ที่ชนะประมูลได้ภายในเดือน ธ.ค.เพื่อจะได้ลงนามในสัญญากับผู้ชนะประมูลในเดือน ก.พ.2562

“ยอมรับว่าหากไม่สามารถจัดประมูลทั้ง 2 แหล่งได้ตามแผนที่วางไว้ จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศชนิดไม่สามารถจะย้อนกลับมาแก้ไขได้ ดังนั้นกระทรวงพลังงานจึงจัดทำกรอบเวลา เงื่อนไขการประมูลต่างๆ จนสามารถสร้างความมั่นใจให้กับ กพข.ได้ และสามารถตอบสนองได้อย่างชัดเจนว่า การประมูลครั้งนี้ดำเนินการบนพื้นฐานและหลักการที่เป็นประโยชน์กับประเทศชาติ มีความเป็นธรรมและเป็นกลางอย่างแท้จริง!”

ความ “ลงตัว” ระบบแบ่งปันผลผลิต

รมว.พลังงาน ยังกล่าวกับ “ทีมเศรษฐกิจ” ด้วยว่าแม้การใช้รูปแบบใดในการประมูลจะมีทั้งคนเห็นด้วยและคัดค้าน เพราะรูปแบบการประมูลทั้ง 3 รูปแบบ คือระบบสัมปทาน, แบ่งปันผลผลิต (PSC) และระบบจ้างบริการ (SC) ต่างมีข้อดี-ข้อเสียแตกต่างกัน แต่ระบบแบ่งปันผลผลิต PSC ที่กระทรวงเลือกใช้ในครั้งนี้ได้รับการออกแบบให้เป็นการแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างภาครัฐและเอกชนอย่างเท่าเทียมไม่มีฝ่ายใดได้เปรียบ-เสียเปรียบ กล่าวคือภาครัฐจะมีส่วนร่วมในการอนุมัติแผนงาน งบลงทุน ตลอดจนการดำเนินงานต่างๆ ร่วมกับผู้ได้รับสัญญา ที่สำคัญภาครัฐจะได้รับทั้งค่าภาคหลวงเป็นขั้นบันได 5-15% ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม 50% และผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษอื่นๆ ในอัตรา 0-75% ส่วนเงื่อนไขการประมูลที่กำหนดกำลังผลิตขั้นต่ำ 10 ปีและการให้น้ำหนัก 65% กับการพิจารณาราคาก๊าซธรรมชาติที่ไม่สูงเกินราคาปัจจุบันจะทำให้เกิดความมั่นคงด้านพลังงานและต้นทุนค่าไฟฟ้าต่ำ เป็นผลดีต่อประชาชน

แผนสำรองหากเกิด “อุบัติเหตุ”

อย่างไรก็ตาม หากเกิด “อุบัติเหตุ” จนการประมูลครั้งนี้ประสบความล้มเหลว กระทรวงพลังงานก็มีทางออกไว้แล้ว กล่าวคือจะเรียกผู้ประกอบการรายเดิมคือ ปตท.สผ.และเซฟรอนมาเจรจาให้ดำเนินโครงการต่อไปเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาต่อปริมาณก๊าซจากทั้ง 2 แหล่งที่มีปริมาณการผลิตวันละ 2,100 ล้านลูกบาศก์ฟุตต้องสะดุดลง!

นอกจากนี้ ยังจะให้ ปตท.เร่งก่อสร้างคลังสำรองแอลเอ็นจีแห่งที่ 2 เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากคลังแอลเอ็นจีที่ มาบตาพุด จังหวัดระยอง ที่สามารถรองรับปริมาณก๊าซได้ถึง 10 ล้านตัน ซึ่งคงเป็นทางเลือกสุดท้าย “ผมขอการันตีว่า ไม่ว่าจะใช้แผน 1 หรือแผน 2 ก็จะไม่มีปัญหาเรื่องการผลิตไฟฟ้าเพื่อป้อนให้อีสซี หรือทำให้ค่าไฟฟ้าใน 15 ปีข้างหน้าแพงขึ้นจากปัจจุบัน เพราะเงื่อนไขสำคัญของผู้ชนะการประมูลก็คือ ราคาก๊าซธรรมชาติที่จะขายให้ภาครัฐต้องไม่สูงเกิน 214 บาทต่อล้านบีทียูที่เป็นราคาที่เกิดขึ้นได้จาก 2 แหล่งดังกล่าวในปัจจุบัน”

ทั้งหมดถือเป็นการไขความกระจ่างของการประมูล 2 แหล่งก๊าซใหญ่ในอ่าวไทยที่ทุกฝ่ายกำลังเฝ้าจับตาอย่างไม่กะพริบว่าจะสามารถล้าง “อาถรรพณ์” สัมปทานปิโตรเลียมรอบใหม่ได้หรือไม่!!!

ทีมเศรษฐกิจ